

**SOSIAALIPALVELUJEN
OMAVALVONTASUUNNITELMA**

KYYHKYLÄN PALVELUASUMINEN

SISÄLTÖ

Kyyhkylän Palveluasuminen

Sisällysluettelo

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	3
2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA HOITOTYÖN TOIMINTAPERIAATTEET	4
3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO.....	6
4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	7
6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA.....	10
7 ASIAKASTURVALLISUUS.....	14
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN	19
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA.....	20
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA	21

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottajan nimi:	Kyyhkylä Oy (2378450–6)
Toimintayksikkö:	Kyyhkylän palveluasuminen
Toimipaikan osoite:	Kyyhkyläntie 9, 50700 Mikkeli
Palvelumuoto:	Ikääntyneiden yhteisöllinen asuminen Lyhytaikainen hoito palveluasumisessa Ikääntyneiden ympärivuorokautinen palveluasuminen
Vastuuhenkilö:	Virpi Veijalainen 044 4185804, virpi.veijalainen@kyyhkyla.fi

Kyyhkylän palveluasuminen sijaitsee 7km päässä Mikkelin keskustasta. Sijainti on mitä parhain luonnosta nauttimiseen, olemmehan aivan Saimaan rannan tuntumassa, historiallisesti merkittävässä Porrassalmen maisemissa.

Talomme tulee koostumaan kolmesta palveluasumisen yksiköstä. Toimintaa on jo kahdella osastolla; Ratsumies 4. Ratsumies 5. Tulevaisuudessa toimintaa on mahdollista järjestää lisäksi Ratsumies 2- osastolla. Yhteensä meillä on mahdollisuus tarjota 60 asiakaspaikkaa. Tarjoamme yhteisöllistä ja ympärivuorokautista hoivaa ja huolenpitoa ikäihmisille sekä pitkäaikaisena että tulevaisuudessa mahdollisesti lisäksi lyhytaikaisena.

Kyyhkylän palveluasumisessa työskentelee moniammatillinen tiimi, johon kuuluu sairaanhoitajia, lähihoitajia, hoiva avustajia, palveluasumisen johtaja sekä osa-aikaisesti yhteisöpedagogi. Lääkärin palvelut ovat saatavilla 24/7 ja omalääkäri vierailee lähikierrolla kerran kuukaudessa.

Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat

Ostopalvelujen tuottajat:

Wellbeing365 Oy	kiinteistönhuolto
Kyyhkylän Kartano Oy	ateriapalvelut
Savon Turvapalvelut Oy / EST Vartiointi	vartija-apu
Mehiläinen Oy	työterveyspalvelut
Stellan apteekki	apteekkipalvelut
	henkilökunnan työvaatteet, liinavaatteet, pesupalvelu, siivous
Wellbeing365 Oy	

Palvelukokonaisuudesta vastaava tuottaja vastaa alihankintana tuotettujen palvelujen laadusta. palvelujen laatua ja turvallisuutta seurataan tuottajien omavalvontasuunnitelmien ja seurannan avulla, sekä palautteen pohjalta. Etelä-Savon hyvinvointialue palvelukokonaisuuden tuottajana pitää säännöllisesti yhteyttä ostopalvelutuottajiin.

2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA HOITOTYÖN TOIMINTAPERIAATTEET

Perusteet toiminnan aloittamiselle

Etelä-Savon hyvinvointialueen ikääntyneiden palvelujen dynaamisen hankinnan avaamisen tuloksena Kyyhkylä Oy on aloittanut palveluntuottajana ja palveluasumisen paikkana Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Toiminta alkoi 22.4.2023 Ratsumies 4- osastolla ja 3.6.2024 Ratsumies 5:llä. Kyyhkylä Oy:n tarjoamat palvelut pitävät sisällään ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen, yhteisöllisen asumisen ja mahdollisesti lyhytaikaisen hoidon palvelut.

Toiminta-ajatus

Kyyhkylän palveluasuminen tuottaa sosiaalihuoltolain (21§) mukaista ikääntyneiden ympärivuorokautista palveluasumista, yhteisöllistä asumispalvelua ja mahdollisesti lyhytaikaista palveluasumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa asiakkaan hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava huoneisto sekä asiakkaalle on tarjolla hoivan ja huolenpidon lisäksi sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Asiakkaat ovat ikäihmisiä, jotka täyttävät Eloisan ikääntyneiden asumispalveluiden myöntämisperusteet. Yhteisöllisen asumisen sisältöihin sisältyy perushoidolliset-, lääkehoidon sekä terveydentilan tehtävät, hoitotarvikkeet ja apuvälineet, sosiaalinen ja henkinen tuki, toimintakykyä edistävä toiminta sekä palliatiivinen ja saattohoito. Kyyhkylässä ei pääsääntöisesti ole asiakkaiden rahoja tai arvoesineitä hoitajien hallussa.

Toimintamme on asiakaskeskeistä, tavoitteellista ja voimassa olevia lakeja ja säädöksiä noudattavaa. Vastuullisuus, suvaitsevaisuus ja ihmisarvon kunnioittaminen sekä oikeudenmukaisuus ja uudistuminen ovat toimintamme hyväksytyt arvot. Vastaamme joustavasti asiakkaidemme tarpeisiin, kehitämme yhteistä tietopohjaamme ja osaamistamme. Ymmärrämme Etelä-Savon hyvinvointialueen tehtävällemme asettamat vaatimukset ja sitoudumme työskentelemään niiden mukaisesti ja arvostamme toistemme osaamista. Toimintaperiaatteemme ovat hyvinvoinnin tuottaminen asiakkaille, toteutamme Kyyhkylän yhteisiä hoitotyön tavoitteita, jotka ovat: yhdenvertaisuus, vaikuttavuus, asiakaslähtöisyys, turvallisuus ja rohkeus.

Tavoitteemme on asiakkaan hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen, käyttäen kunnioittavaa, voimavaralähtöistä ja kuntouttavaa työtettä. Oleellista on, että asiakas itse kokee elämänsä hyvänä ja mielekkäänä.

Keskeiset ikääntyvien palveluita ohjaavat lait ovat sosiaalihuoltolaki, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista ja vammaispalvelulaki sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta, mielenterveys- ja päihdehuoltolaki ja vanhuspalvelulaki. Jokainen asiakas on yksilö ja asiakkaat voivat hakeutua palveluiden piiriin erilaisista syistä, jolloin taustalla voi myös olla eri palveluja ohjaava laki.

Arvot ja toimintaperiaatteet

Toteutamme Kyyhkylän yhteisiä hoitotyön periaatteita, jotka ovat: yhdenvertaisuus, vaikuttavuus, asiakaskeskeisyys, turvallisuus ja rohkeus.

Yhdenvertaisuus

Palveluiden ja hoidon saatavuuden tulee olla kansalaisille yhdenvertaista. Kyyhkylässä pyrimme tekemään päätöksiä ja linjauksia aina yhdenvertaisesti, asiakasta kunnioittaen. Kaikille taataan samanlainen, hyvä ja ihmisarvoinen kohtelu, sekä hoito.

Palveluidemme tilaajalta Eloisalta ikääntyvien palveluiden myöntäminen tapahtuu kaikille yhteisillä kriteereillä ja prosessi on kaikille samanlainen. Yhdenvertaisuus ei kuitenkaan tarkoita joustamattomuutta, vaan palvelut ja

ammattilaiset ottavat myös ihmisten yksilölliset erot ja tarpeet huomioon päätöksiä tehdessään. Yhdenvertaisuus on myös inhimillisyyttä.

Vaikuttavuus

Palvelumme ja hoitomme tulee olla vaikuttavaa. Ensimmäinen askel vaikuttavuuteen on palveluiden ja hoidon oikea-aikaisuus. Ympäri vuorokautisen hoidon ohella tarjoamme myös yhteisöllistä asumista.

Kyyhkylän palveluasuminen voisi tarjota lyhytaikaista jaksohoitoa hoidon tarpeen arviointiin, jolloin asiakkaan pärjäämistä arvioidaan ja kirjataan. Tämän perusteella ammattilaiset tekevät yhteistyössä asiakkaiden ja hänen lähipiirinsä kanssa hoitoa koskevia päätöksiä.

Ympäri vuorokautinen hoitopaikka on usein sekä asiakkaalle itselleen, että omaisille helpotus, jolloin myös hoidon vaikutusten piiri ulottuu kauaksikin. Asiakas saa kokonaisvaltaista hoivaa ja huolenpitoa, sekä turvaa ja tarvitsemansa palvelut ja avut 24/7.

Vaikuttavuutta seurataan asiakaskyselyillä, asiakastyytyvyydellä.

Asiakaskeskeisyys

Kyyhkylän palveluasumisen keskeinen arvo, joka ohjaa kaikkea työtä on ”asiakas keskiössä”. Pyrimme aina edistämään ja ylläpitämään sekä henkistä, että fyysistä, kuin myös psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia kaikessa toiminnassamme. Asiakkaan itsemääräämisoikeus ja oikeus hyvään ja laadukkaaseen hoitoon ja palveluun on keskeinen arvomme ja tavoitteemme. Muistisairas ikäihminen on edelleen oman elämänsä toimija ja hän voi vaikuttaa monilta osin hoitoonsa. Pyrimme aina löytämään mielekkään, asiakkaan omaa tahtoa tukevan hoitotyön keinon, jolla pääsemme kaikkien kannalta mielekkääseen lopputulokseen. Toimimme aina asiakkaan parhaaksi, myös silloin, kun asiakas ei sitä itse pysty enää ymmärtämään.

Asiakaskeskeisyyteen kuuluu myös tiivis yhteistyö omaisten ja muun lähipiirin kanssa. Kyyhkylässä meillä ei ole vierailuaikoja, vaan vierailu on sallittu kaikkina aikoina, vuoden jokaisena päivänä. Asiakkaaseen saa myös yhteyden puhelimitse, soittamalla hoitajille. Otamme omaiset aina mukaan hoidon suunnitteluun asiakkaan toiveiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Turvallisuus

Kyyhkylän palveluasumisessa tarjotaan hoitoa ja huolenpitoa pääsääntöisesti muistisairaille ikäihmisille. Muistisairauksien oireet ovat moninaisia ja moni sairastunut kokee turvattomuuden ja yksinäisyyden tunteita. Voi myös olla, ettei kotia tai läheisiä enää tunnisteta, mikä voi johtaa vaaratilanteisiin. Tällöin paras arjen apu ja tuki on usein ympäri vuorokautinen hoiva ja tähän tarkoitukseen rakennettu tila, sekä kaikkina aikoina paikalla olevat hoitajat.

Kyyhkylässä Ratsumies 2, 4 ja 5 ulko-ovet on lukittu, jotta luvattomia poistumisia ei tapahtuisi. Sisätiloissa asiakkaat voivat liikkua vapaasti. Lisäksi käytössä on Ratsumies 2. aidattu sisäpiha, Ratsumies 4. piha tullaan aitaamaan kevään 2025 aikana, Ratsumies 5. valvotusti voi ulkoilla laajalla parvekkeella. Kyyhkylässä luonto on lähellä ja tärkeä osa asukkaidemme hyvinvointia.

Talossamme on pääsääntöisesti yhden hengen huoneita, joissa on asiakkaalle oma kylpyhuone-wc tila. Lisäksi Kyyhkylän palveluasumisessa on useampia kahden hengen huoneita, ns pariskunta huoneita, joissa on kylpyhuone-wc. Pyrimme edistämään talossamme yhteisöllisyyttä ja ruokailemme yhdessä aina mahdollisuuksien mukaan aamiaisella, lounaalla, päiväkahvilla, päivällisellä sekä iltapalalla. Yhteisöllisyys luo turvantunnetta.

Rohkeus

Rohkeus kehittää, rohkeus kokeilla ja rohkeutta innostua. Hoito- ja hoivatyö vaatii tekijältään rohkeutta tehdä itsenäisiä päätöksiä, rohkeutta kuulla työkaveria ja rohkeutta ottaa asioita puheeksi niin asiakkaan, kuin omaistenkin kanssa. Usein

vaaditaan myös rohkeutta seistä asiakkaan oikeuksien ja hyvinvoinnin takana, olemme täällä asiakasta varten ja kaikessa päätöksenteossa meillä on rohkeutta pitää asiakas keskiössä. Asiakkaidemme ääni ei ehkä enää kanna kauas, joten olemme hänen äänitorvensa.

Asiakkaan sairauden, sekä kokonaistilanteen huomioiminen ja hyväksyminen vaatii myös omanlaistaan rohkeutta. Tulevaisuus voi pelottaa omaista tai asiakasta itseään, silloin hoitajalla on rohkeutta seistä vieressä ja olla rinnalla kulkija.

Tärkeintä rohkeutta on olla työyhteisössämme juuri sellainen kuin on. Jokainen työntekijä on arvokas itsenään ja jokaisella on paljon annettavaa sekä asiakkaille, että työyhteisölle. Kannustamme toiminnassamme myös asiakkaita olemaan rohkeasti omia persooniaan ja tuemme ja näemme heidät yksilöinä.

3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

RISKIENHALLINTA

Riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavien riskien tunnistaminen on omavalvontasuunnitelman ja omavalvonnan toimeenpanon lähtökohta. Ilman epäkohtien tunnistamista ei asiakas- ja potilasturvallisuusriskejä voi ennalta ehkäistä eikä toteutuneisiin epäkohtiin puuttua suunnitelmallisesti. Omavalvonta perustuu riskienhallintaan, jossa palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtien uhkia tulee arvioida monipuolisesti asiakkaan saaman palvelun näkökulmasta. Riskejä hallitaan ja pyritään tunnistamaan aina sekä asiakkaan, että työntekijöiden, toiminnan ja työtapojen näkökulmasta.

Riskienhallinta perustuu ennakoivaan työhön. Mahdollisia uhkia ja vaaratilanteita pyritään tunnistamaan ja eliminoimaan aina ennalta, jotta todellisilta vaaratilanteilta vältytään. Riskien tiedostaminen voi johtaa menettelytapojen tai työkuultuurin muutoksiin, työvälineiden tai lääkintälaitteiden korjaukseen tai muutoksiin työympäristössä.

Kyyhkylän palveluasumiseen tullaan laatimaan erillinen vaarojen ja riskien arviointi, työterveysyhteistyössä Mehiläisen työelämäpalveluiden kanssa. Tämä uusitaan vähintään kolmen vuoden välein, sekä aina, kun toiminnassa tapahtuu muutoksia. Arvioinnissa otetaan hyvin laajasti kantaa työturvallisuuteen, sekä erillisenä riskienarviointina potilasturvallisuuteen. Säännöllinen riskienarviointi on osa ennakoivaa toimintaa ja riskien ennaltaehkäisyä. Ennakoivaa toimintaa ja riskienarviointia tekevät myös organisaation ostopalveluiden tuottajat, kuten puhtaanapito, ruokahuolto ja kiinteistöhuolto. Siivouspalveluilta pyydetään luettelo heidän käyttämistään kemikaaleista.

Riskien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen on koko henkilökunnan velvollisuus. Riskeistä ja niiden uhasta ilmoitetaan esimiehelle ja täytetään erillinen ilmoitus, joka tapauskohtaisesti käsitellään esimiehen, sekä tarvittaessa ylemmän tahon johdolla. Käsitelty riski-ilmoitus käydään läpi myös henkilöstön kanssa. Paperille tehdyn ilmoituksen lisäksi vaaratilanne/haittatapahtuma kirjataan aina potilastietojärjestelmään. Kyyhkylässä käytetään Hilikka-potilastietojärjestelmää. Käytänteiden mukaisesti tapahtuneesta ilmoitetaan myös asiakkaalle, sekä tarvittaessa hänen lähiomaiselleen tai edunvalvojalleen.

Korjaavia toimenpiteet suunnitellaan myös yhteistyössä henkilöstön ja tarvittavien tahojen, kuten työsuojeluhenkilöstön kanssa. Myös omaisilta ja asiakkailta tulleet palautteet otetaan huomioon osana riskien tunnistamista ja niitä arvioidessa. Omais- ja asiakkaat voivat sanallisen palautteenannon lisäksi jättää palauteta tai kehitysehdotuksia myös Kyyhkylän palveluasumisen omien verkkosivujen kautta. Riskien arvioinnista vastaa yksikön esimies ja riskienhallintaa toteuttaa koko henkilöstö.

Ympäristön turvallisuus

Asukashuoneet on sisustettu turvallisuus huomioon ottaen. Kyyhkylän palveluasumisessa omaisia ohjeistetaan huoneiden kalustamiseen liittyvissä asioissa. Iäkkäiden kaatumisriskin vuoksi esimerkiksi matot on syytä useinkin jättää pois muuttokuormasta. Myöskään oikeita kynttilöitä ei voi polttaa huoneistoissa. Ympäristön turvallisuus onkin muistisairaiden kanssa erityisen tärkeää. Ympäristön tulee olla siisti ja esteetön, jotta fyysisesti huonokuntoisemmat asiakkaat pystyvät toimimaan talossamme turvallisesti.

Esteetön ja siisti ympäristö on myös työturvallisuusasia. Jokainen on velvollinen huolehtimaan, ettei palo-ovien edessä ole tavaroita, eikä palo-ovia ole esimerkiksi avattu niin, etteivät ne pääse sulkeutumaan palon syttyessä.

Paloturvallisuuteen kuuluu myös toimiva hälytysjärjestelmä, sprinklerit, sekä muu vaadittu kalusto.

Kyyhkylässä nämä tarkastetaan henkilöstön, sekä palopäällikön toimesta säännöllisesti. Yksiköissä on myös palo- ja pelastussuunnitelmat, jotka päivitetään säännöllisesti. Kyyhkylän palveluasumiseen tullaan myös nimeämään turvallisuusvastaava.

Työturvallisuus

Työturvallisuusasioissa yhteistyötä tehdään mm työterveyden sekä työsuojelun kanssa. Työterveys tekee yksiköihin säännöllisesti työpaikkakäyntejä, joissa työterveysyhteistyössä käydään läpi riskejä, sekä yleisesti yksikön tilannetta työntekijöiden näkökulmasta.

Kyyhkylässä työntekijöille tärkeimmät ohjeistukset löytyvät TEAMS- kanavalta, lisäksi ne tulostetaan ja laitetaan niille kuuluviin kansioihin hoitajien kanslioihin, sekä jokaisen nähtäville esimerkiksi lääkehuoneeseen pistotapaturmaohjeistus.

Haattatapahtuma -ilmoitus tehdään myös aina, kun työntekijään kohdistuu vaaratilanne. Ilmoitus tehdään kirjallisesti teams-kanavalle, työtapaturmissa ilmoitus esimiehen kautta Pohjolan tapaturmajärjestelmään.

Työturvallisuuteen kuuluu olennaisesti myös jokaisen velvollisuus ja oikeus täydennyskoulutuksiin. Esimerkiksi ensiapukoulutuksella, palo- ja pelastustoiminnan koulutuksella tai ergonomiakoulutuksilla on suora vaikutus työturvallisuuteen, sekä potilasturvallisuuteen.

4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Omavalvonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Kyyhkylän palveluasumisen toimintaa ohjaa vanhuspalvelulaki, sosiaalihuoltolaki, Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus, palvelun tilaajan Etelä-Savon hyvinvointialueen ikääntyneiden palvelujen palvelukuvaukset, sekä yksikössä laaditut suunnitelmat, kuten Omavalvontasuunnitelma.

Omavalvontasuunnitelman laadinta- ja päivitysvastuu tuotetaan jatkossa osallistavan johtamisen keinoin.

Omavalvontasuunnitelman laatimisen ja päivittämisen kokonaisvastuu vastuuhenkilöllä, yhteystiedot

Virpi Veijalainen, virpi.veijalainen@kyyhkyla.fi, 044 418 58 04.

Epäkohtien käsittely sekä korjaavien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus hoidetaan yksikön toimintaohjeiden mukaisesti. Kokonaisvastuu on vastuuhenkilöllä, mutta yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa.

Omavalvontasuunnitelman julkisuus

Ajan tasalla oleva omavalvontasuunnitelman pitää olla julkisesti nähtävänä yksikössä siten, että asiakkaat, omaiset ja omavalvonnasta kiinnostuneet voivat helposti ja ilman erillistä pyyntöä tutustua siihen.

Kyyhkylässä omavalvontasuunnitelma on kaikkien nähtävillä yksiköiden aulassa, jossa asiakkaat, sekä omaiset voivat siihen tutustua. Lisäksi omavalvontasuunnitelma on liitetty Kyyhkylän palveluasumisen internet-sivustolle. Henkilökunnalle omavalvontasuunnitelma on nähtävissä hoitajien kansliassa, sekä henkilöstöhallinnon- sekä työsuojelun työhuoneissa.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

Palvelutarpeen arviointi

Hoidon ja palvelun tarvetta arvioidaan aina yhdessä asiakkaan, sekä läheisensä kanssa. Arvioinnin lähtökohtana on henkilön oma näkemys hänen voimavaroistaan, sekä hänen edustajansa näkemys. Turvallisuuden rajoissa kunnioitamme aina asiakkaan itsemääräämisoikeutta myös palvelutarpeenarvioinnissa. Palvelun tarvetta ja hoidon tarvetta arvioidaan jokaisen asiakkaan kohdalla yksilöllisesti ja se kattaa sekä fyysisen, psyykkisen, että sosiaalisen toimintakyvyn.

Kyyhkylässä ei ole tällä hetkellä lyhytaikaista hoitoa. Palvelutarpeen arviointia tehtäisiin myös Kyyhkylän palveluasumisen lyhytaikaisessa hoidossa tarpeen mukaan kotona asuville asiakkaille. Tällöin lyhytaikaisen hoidon jaksolla kirjattaisiin ja arvioitaisiin hänen selviytymistään päivittäisistä askareista ja avun tarvettaan. Lyhytaikaiseen hoitoon asiakas ohjautuu Eloisan palveluneuvon kautta, johon voi jättää palvelupyynnön. Jakso voidaan sopia palveluohjauksen, kotihoidon tai lääkärin toimesta asiakkaalle, jonka toimintakykyä tai kuntoutumista on arvioitava ja seurattava. Muita syitä lyhytaikaiseen hoitoon hakeutumiselle on esimerkiksi omaishoitajan lakisääteiset vapaapäivät tai kriisitilanne, kotona pärjäämättömyys, jolloin asiakas voidaan sijoittaa yksikköön nopeallakin aikataululla. Kyyhkylän palveluasumisessa jaksohoitopaikkoja on yhteensä 25, mutta ne tultaneen muuttamaan pitkäaikaisen asumisen paikoiksi.

Mikäli palvelutarpeen arvioinnin tuloksena asiakas hyväksytään ympärivuorokautisen hoidon asiakkaaksi, voi asiakas odottaa paikkaa joko kotona tai tarpeen vaatiessa yksikössä. Palveluasumisen asiakaspäätöksen tekee aina Eloisan SAS-työryhmä. SAS tarkoittaa ”selvitä, arvioi, sijoita” -työryhmää.

Hoidon ja palveluiden tarvetta arvioidaan yleisesti hyväksytyjen mittareiden avulla. Mittareina toimii esimerkiksi RAI -arviointijärjestelmä, jota ollaan ottamassa käyttöön, MMSE -muistitesti, MNA ravitsemusmittari, sekä FRAT-kaatumismittari. Lisäksi tapauskohtaisesti voidaan käyttää myös masennusmittareita tai tajunnantaso mittavia menetelmiä.

Asiakkaaksi hyväksymisen ja paikan vastaanottamisen jälkeen asiakkaalle tehdään Kyyhkylässä vuokrasopimus. Eloisan asiakasmaksutiimissä tehdään maksu- ja palvelupäätös. Hoitomaksu määräytyy tuloksetyksen perusteella, yhteisöllisessä asumisessa kahden viikon arviointijakson jälkeen tarvittavan hoivan perusteella. Tästä tiedotetaan asiakas ja hänen omaistaan/asioiden hoitajaansa. Maksut tarkastetaan asiakasmaksutiimin toimesta vuosittain. Lisätietoa maksuista antaa asiakasmaksutiimi p. 015 351 3333 (ma - pe 9-15) asiakasmaksutiimi.vava@etelasavonha.fi

Hoito- ja palvelussuunnitelma

Hoidon ja palvelun tarve kirjataan asiakkaan henkilökohtaiseen, päivittäistä hoitoa, palvelua ja kuntoutusta koskevaan suunnitelmaan Hilikka- järjestelmään. Suunnitelman tavoitteena on auttaa asiakasta saavuttamaan elämänlaadulleen ja kuntoutumiselle asetetut tavoitteet. Hoito- ja palvelusuunnitelma tehdään kuukauden sisällä asukkaan muutosta. Suunnitelma tulee päivittää puolen vuoden välein, tai kun asiakkaan tilassa tapahtuu muutoksia.

Hoito- ja palvelusuunnitelmaa päivitetään mahdollisuuksien mukaan aina yhteistyössä asiakkaan, sekä hänen läheisensä tai asioiden hoitajansa kanssa. Mikäli omainen ei pääse mukaan suunnitelman laatimiseen, voi suunnitelman päivittää puhelimitse tai TEAMS- yhteydellä. Asiakas saa suunnitelman itselleen.

Hoito- ja palvelusuunnitelmasta vastaa Kyyhkylän palveluasumisessa sovitusti omahoitaja yhdessä muun hoitohenkilökunnan kanssa. Jokainen on velvollinen päivittämään hoito- ja palvelusuunnitelmaa, mikäli havaitsee siinä päivittämisen tarvetta tai puoli vuotta on kulunut edellisestä päivytyksestä.

Asiakkaan kohtelu

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Sosiaalihuollon palveluissa henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Sosiaalihuollon asiakkaan hoito ja huolenpito perustuu ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen, ja palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta henkilön itsemääräämisoikeutta. Sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset. Rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen. Asiakkaan hoito-, palvelu- tai kuntoutussuunnitelmaan kirjataan itsemääräämisoikeuden rajoittamisen käytännöistä ja välineistä.

Rajoitustoimenpiteisiin tarvitaan aina lääkärin lupa ja arvio. Tämän lisäksi henkilökunta kontaktoi omaisen ja käy asian läpi heidän kanssaan.

Itsemääräämisoikeutta vahvistetaan Kyyhkylän palveluasumisessa antamalla asiakkaan vaikuttaa turvallisiin, omaa elämää koskeviin asioihin niin laajasti, kuin se kulloinkin on mahdollista. Päivittäin asiakas voi vaikuttaa esimerkiksi vaatetukseen, ruoan laatuun tai unirytmiiin. Tällöinkin on otettava huomioon, että hoitohenkilökunta vastaa asiakkaan terveydestä ja hyvinvoinnista. Pulmallisia tilanteita aiheuttaa joskus asiakkaan sairauden tunnottomuus, mikä on hyvin tavallista muistisairauksissa. Hoitajien tehtävänä on tukea hyvinvointia ja terveyttä ja tarvittaessa tehdä asiakkaan puolesta tätä tukevia päätöksiä. Tarvittaessa voidaan myös konsultoida lääkäreä.

Rajoitustoimenpiteet

Rajoitustoimet ovat viimesijaisia keinoja puuttua asiakkaan käytökseen tai vaaran uhkaan. Ensisijaisesti pyrimme hoitamaan tilanteet hoitotyön keinoja käyttäen. Rajoitustoimenpiteet aloitetaan aina kevyimmästä mahdollisesta ja jokaisen rajoituskerran tarpeellisuus tulee arvioida erikseen.

Kyyhkylän palveluasumisessa hoitajat konsultoivat aina rajoitustoimenpiteistä omalääkäreä ja tarvittaessa päivystävää lääkäreä, sillä rajoitustoimenpiteillä joudutaan usein tekemään vastoin asiakkaan itsemääräämisoikeutta. *Hoitaja ei voi omalla päätöksellään tehdä asiakasta koskevia rajoitustoimenpiteitä.*

Tavallisimpia rajoitustoimenpiteitä ikääntyvien palveluissa on sängynlaitojen nostaminen putoamisvaaran vuoksi, haaravyön käyttäminen pyörätuolissa ja hygieniahaalarin käyttäminen. Haaravyöllä asiakas voidaan turvallisesti sitoa pyörätuoliin, ikään kuin turvavyöhön, jotta hän ei nousisi itse ylös ja kaatuisi, jolloin myös pyörätuoli voi kaatua asiakkaan päälle. Tuoliin sidotun asukkaan on oltava hoitajan valvottavissa. Muistisairas henkilö ei välttämättä muista, ettei pysty enää kävelemään, jolloin näitä vaaratilanteita voi syntyä.

Hygieniahaalarilla taas pyritään estämään esimerkiksi töhriminen tai virtsakatetrin pois vetäminen. Joskus joudutaan turvautumaan myös lepositeisiin erittäin aggressiivisen ja sekavan asiakkaan kohdalla, mikäli se on ainut keino turvata sekä asiakkaan oma, että muiden turvallisuus. Tämä on äärimmäinen keino ja näitä sattuu ikääntyvien palveluissa

verrattain vähän. Lepositeissä olevaa asiakasta on aina valvottava vierahoitajan turvin, eikä hän saa jäädä huoneeseen yksin.

Asiakasta ei saa koskaan eristää yksin huoneeseen lukkojen taakse ilman tartuntatautilääkärin määräystä. Tämä tulee huomioida infektioaikoina.

Asiakkaiden turvallisuuden vuoksi liikkumisvapautta on rajoitettu piha-alueiden aidoilla. Kyyhkylässä on kuitenkin viihtyisiä ja kauniita sisäpihoja, jonne pääsee ulkoilemaan halutessaan. Eksymisen ja mahdollisten vaaratilanteiden vuoksi hoitaja/saattaja lähtee mukaan, mikäli asiakas haluaa ulkoilla Kyyhkylässä aidatun alueen ulkopuolella.

Kyyhkylän palveluasumisen yksiköiden ulko-ovet on lukittu asiakasturvallisuuden takaamiseksi. Vierailijoita varten etuovilla on ovikellot, joita soittamalla hoitaja tulee avaamaan oven. Meillä Kyyhkylän palveluasumisessa ei ole vierailuaikoja, joten omaiset ja ystävät ovat tervetulleita mihin aikaan tahansa, asiakkaan terveydentila huomioiden.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Kyyhkylän palveluasumisessa, kuten kaikissa ikäihmisten asumispalveluissa, laaditaan asiakkaalle hoito -ja palvelusuunnitelma. Tähän suunnitelmaan kirjataan asiakkaan hoito kokonaisvaltaisesti; hoivan tarve, kuntoutumisen tarve, sekä nykytilanne. Hoito -ja palvelusuunnitelmaan kirjataan myös liikunnasta, virkistystoiminnasta ja ulkoilusta omat osionsa. Toteutamme Kyyhkylässä kaikessa päivittäisessä hoitotyössä kuntouttavaa toimintatapaa.

Virkistystoimintaa pyritään kehittämään tulevan palautteen avulla. Otamme huomioon asiakkaiden omia toiveita ja ideoita. Myös jokainen hoitaja voi vaikuttaa toiminnan sisältöön ja ohjata erilaisia ryhmiä.

Virkistystoiminnasta ja yhteisöllisyydestä vastaa yhteisöpedagogimme, joka laatii kuukausi ja viikko -ohjelmat. Asiakkaiden on mahdollista tarvittaessa saada myös yksilöllistä huomiota, esimerkiksi keskusteluseuraa tai vaikkapa kynsienlakkausta ym. Juhlapyhiksi pyrimme järjestämään erillistä, juhlavampaa ohjelmaa ja hyvää syötävää.

Kyyhkylässä tulemme viettämään perinteisesti suuria juhlia, kuten Pääsiäistä, Juhannusta, Itsenäisyyspäivää, sekä Joulua, Äitienpäivää ja Isänpäivää. Tällöin myös omaisia on mahdollista kutsua mukaan juhlimaan. Muistamme talon puolesta myös asiakkaidemme suuria päiviä, kuten tasavuosisyntymäpäiviä.

Sosiaaliseen toimintakykyyn vaikuttaa myös omaisten ja ystävien kanssa yhteydenpito, jonka ei tarvitse katketa asumispalveluyksikköön muuttaessa. Kannustamme ja tuemme asiakkaan omaisia ja ystäviä vierailemaan meillä ja näin mahdollistamaan osaltaan asiakkaamme yksilöllisen ja henkisesti rikkaan arjen.

Ravitsemus

Ravinto ja ruokailu sekä niihin liittyvä tapakulttuuri ovat keskeinen asiakkaille tärkeä osa monia sosiaalihuollon palveluja. Ravitsemuksessa huomioidaan ruokaviraston voimassa olevat väestötason ja eri ikäryhmille annetut [ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset](#).

Ruokailun järjestämisessä on huomioitava asiakkaiden toiveiden lisäksi erityisruokavaliot (diabetes, autoimmuunisairaudet, ruoka-aineyliherkkyydet, -allergiat ja -intoleranssit) ja ruoan koostumus niin, että kaikki osapuolet voivat tuntea olonsa turvalliseksi. Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen perustuva ruokavaliota on osa monikulttuurista palvelua, mikä tulee palvelussa ottaa huomioon.

Kyyhkylän palveluasumisen ruokahuolto on järjestetty samassa rakennuksessa toimivasta ravintola Armaksesta alihankintana, jolloin yhteistyö hoitohenkilöstön ja ravitsemustyöntekijöiden välillä toimii saumattomasti, reaaliajassa. Asiakkailta on mahdollisuus antaa palautetta ruoasta välittömästi. Myös toiveita voi esittää.

Kyyhkylän palveluasumisessa noudatetaan kiinteitä ruoka-aikoja, joista voidaan tietenkin joustaa tapauskohtaisesti. Pääsääntöisesti kuitenkin noudatamme ruoka-aikoja, jotka ovat suositusten mukaiset, eikä asiakkaiden ruokailuväli pääse kasvamaan liian pitkäksi. Ruoka-aikojen ulkopuolella asiakkaiden on mahdollista saada myös välipalaa terveyden ja kohtuullisuuden rajoissa. Syömisiä ja juomisia saa tarvittaessa myös yöaikaan. Osastoilla on myös omat jääkaapit asiakasruoille, joihin myös omaiset saavat tuoda asiakkaille säilytykseen haluamiaan herkuja.

Muistisairaiden ja ikääntyvien asiakkaiden hoivassa on otettava laajasti huomioon ravitsemussuositukset, kalorimäärät, sekä esimerkiksi hampaiden kunto. Ruoka tarjotaan aina yksilöllisen suunnitelman mukaisesti ja Kyyhkylässä on mahdollista saada pehmeää tai soseutettua ravintoa. Ruoka on yleensä myös rikastettua ja hoitaja voi tarvittaessa lisätä siihen myös voita tai kermaa kalorimäärien turvaamiseksi. Ravitsemusta seurataan päivittäisten toimien yhteydessä, sekä esimerkiksi painon seurannan ja MNA ravitsemustestin avulla. Ravitsemusta ja ruokailua seurataan päivittäin ja niistä raportoidaan Hilikka- potilastietojärjestelmään.

Hygieniakäytännöt

Yksikön hygieniatasolle asetetut laadulliset tavoitteet ja sen toteutumiseksi laaditut toimintaohjeet sekä asiakkaiden yksilölliset hoito- ja palvelusuunnitelmat asettavat omavalvonnan tavoitteet, joihin kuuluvat asiakkaiden henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimisen lisäksi infektioiden ja muiden tarttuvien sairauksien leviämisen estäminen.

Yksikön siivous ja pyykkihuolto ovat tärkeä osa-alue yleisen hygieniatason ja infektioiden leviämisen torjumisessa. THL on julkaissut [ohjeen infektioiden torjunnasta pitkäaikaishoidossa ja -hoivassa \(Ohje 2/2020\)](#).

Tärkeä osa potilasturvallisuutta, mutta myös työturvallisuutta ovat työssä käytettävät työvaatteet. Kyyhkylässä työvaatteet ovat kaikille yhteneväiset, siniset työasut, joiden pesu tapahtuu talossa. Työasut ovat unisexmallistoa, mutta esimerkiksi odottaville löytyy omat vaatteensa, jotka tilataan yksilöllisesti yksikköön. Työasujen lisäksi työssä käytetään tapauskohtaisesti muitakin suojavälineitä, kuten hansikkaita, maskia, essua tai muita tarvittavia suojaimeja. Työnantaja toimittaa aina suojaimet yksikköön tarpeen niin vaatiessa.

Henkilöstö käyttää aina kertakäyttöpaperipyyhkeitä, mutta asiakkailla voi olla omat kangaspyyhkeet.

Hoito- ja palvelusuunnitelmassa otetaan myös kantaa asiakkaan hygienian hoitoon. Suurin osa ympärivuorokautista hoivaa tarvitsevista asiakkaista tarvitsee myös apuja henkilökohtaisen hygienian hoidossa ja tämä kirjataan hoitosuunnitelmaan. Hygienian päivittäinen hoito tapahtuu asiakkaan omassa kylpyhuone -wc-tilassa tai tarpeen vaatiessa vuoteessa. Yksikössä on myös yhteinen sauna, johon kaikki halukkaat pääsevät saunomaan turvallisesti.

Asukkaiden henkilökohtaisia hygieniatarvikkeita varten Kyyhkylässä on lämmin varasto, jossa mahdollisuus säilyttää useammankin kuukauden tarvetta.

Siivouspalvelut ostetaan alihankintana. Siivousta toteutetaan sopimuksen mukaisesti jokaisena arkipäivänä ja sovitussa järjestyksessä. Jätehuollon osalta noudatetaan Kyyhkylän yleisiä ohjeistuksia.

Pyykkihuolto

Pyykkihuolto toteutetaan Kyyhkylän palveluasumisessa omana toimintana. Asiakkaiden omat vaatteet huolletaan Kyyhkylän palveluasumisen oman henkilökunnan toimesta. Tähän tehtävään on nimitetty hoitoapulainen, joka ei osallistu asukkaiden hoitotyöhön.

Eristyspyykille on omat ohjeensa. Eristyspyykki pakataan aina ohjeen mukaisesti keltaiseen muovipussiin, joka laitetaan lopulliseen pyykkipussiin niin, että suuosa jää näkyviin.

Omaisista pyydetään huomioimaan, että asukaspyykki pestään aina 60 asteessa pesussa. Lisäksi tekstiilien tulee olla nimikoituja niin pitkäaikais- kuin lyhytaikaisasiakkaiden osalta. Asukkaat käyttävät meillä asuessaan omia henkilökohtaisia vaatteita, mutta liinavaatteet tulevat talolta.

Terveyden- ja sairaanhoito

Suunterveydenhoito

Asiakkaat kuuluvat julkisen terveydenhuollon piiriin. Etelä-Savon hyvinvointialueen hammashoito palvelee kiireettömissä, sekä kiireellisissä suunterveyteen liittyvissä asioissa ja Kyyhkylän palveluasumisen henkilökunta auttaa ajan varaamisessa.

Hammashoidon ajanvaraus

arkisin klo 7:30 - 15 viikonloppuisin ja arkipyhinä klo 9 - 10

p. (015) 194 4410

Muina aikoina kiireellinen päivystys p. 116 117

Lääkärin palvelut

Kyyhkylän palveluasumisen hoitohenkilökunnalla on mahdollisuus konsultoida lääkäriä 24/7. Virka-aikana arkisin konsultoidaan vastuulääkäriä, jonka palvelun tuottaa Terveystalo. Omalääkäri tekee yksikköön viikoittain puhelinkierroon. Kerran kuukaudessa toteutetaan lähikierto, jolloin hän tapaa paikan päällä asiakkaita ja tarvittaessa omaisia. Lääkärinkierto voidaan toteuttaa myös videovälitteisesti.

Asiakkaat voivat käyttää tarvittaessa myös julkisen terveydenhuollon palveluja, kuten Mikkelin keskussairaalan terveysasemaa, josta löytyy myös laboratoriopalvelut. Yksikössä otetaan itse veri -ja virtsanäytteitä, mutta harvinaisemmat kokeet tai sydänfilmi voidaan käydä ottamassa terveysasemilla tai keskussairaalassa Mikkelissä.

Virka-ajan ulkopuolella henkilöstöä hoitotyössä ja päätöksissä tukee Eloisan oma Tilannekeskus, jonka kautta saadaan myös päivystävä lääkäri kiinni 24/7. Kiireellisissä tilanteissa henkilöstö soittaa 112.

Sairaanhoito ja huolenpito

Kyyhkylän palveluasumisessa henkilökunta koostuu sairaanhoitajista, lähihoitajista, hoiva-avustajista ja yhteisöpedagogista. Palveluasumisen johtajalla on lähihoitajan ja sairaanhoitajan koulutus, hän osallistuu hoitotyöhön tarvittaessa. Asiakkaiden hyvinvoinnin tukeminen ja seuraaminen on koko henkilökunnan tehtävä. Hoidossa otetaan huomioon näyttöön perustuvat hoitomenetelmät ja käypä hoito -suositukset.

Asiakkaiden vuosittaiset laboratoriokokeet ja lääkärin pyytämät veri -ja virtsanäytteet otetaan hoitohenkilökunnan toimesta Kyyhkylässä. Yksikön sairaanhoitaja ja lähihoitajat voivat myös tehdä tarvittaessa kontrollipyyntöjä. Vastauksista ja jatkoista konsultoidaan tarvittaessa lääkäriä.

Asiakkaiden terveydentilaa seurataan myös säännöllisesti muilla kokeilla. Paino ja verenpaine otetaan säännöllisesti ja kirjataan potilastietojärjestelmä Hilkkaan. Myös verensokeri voidaan ottaa säännöllisesti. Sairaanhoitaja voi ohjeistaa muuta hoitohenkilökuntaa kontrollikokeiden ottamisessa ja jatkoissa.

Lääkehoito

Lääkelistat tarkastetaan puolivuositain tai kun muutoksia tulee. Kyyhkylän palveluasumisessa sairaanhoitaja vastaa yhteistyössä muun hoitohenkilöstön kanssa lääkehoidosta ja konsultoi aina tarvittaessa omalääkäriä.

Sairaanhoitaja, yhdessä esimiehen kanssa ottaa myös vastaan henkilöstön lääketenttejä ja -näyttöjä. Eloisan ylilääkäri allekirjoittaa lääkeluvat, kun kaikki tarvittavat tentit ja näytöt on suoritettu hyväksyttävästi.

Eloisan Ikääntyvien palveluille on tehty oma, yhtenäinen lääkehoitosuunnitelma. Kyyhkylän palveluasumisen lääkehoitosuunnitelma on laadittu vastaamaan Eloisan yhteistä suunnitelmaa. Lääkehoitosuunnitelmaa laatii työryhmä, joka koostuu sairaanhoitajista, sekä esimiehestä. Lääkehoitosuunnitelman sisältöön tutustuu koko hoitohenkilökunta.

Lääkehoitosuunnitelma on laadittu Sosiaali- ja terveysministeriön Turvallinen lääkehoito oppaan mukaisesti.

Lääkehoitoa voi toteuttaa vain koulutettu ja lääkeosaamisen koulutuksen ja näytöt suorittanut hoitaja.

Lääkehoitoon eivät osallistu hoiva-avustajat tai muut avustavissa tehtävissä työskentelevät työntekijät. Lääkeluvat tentitään ja näytetään aina viiden vuoden välein.

Jokaisessa vuorossa on joka osastolla nimetty lääkevastuuhoitaja, joka hoitaa sen vuoron lääkeshoidon kaikkien osaston asiakkaiden osalta.

Kyyhkylän palveluasumisessa käytetään lääkkeiden jaossa annosjakelupusseja, jolloin lääkkeet tulevat apteekista pusseihin jaettuna sekä dosettiin jakelua asukkaan toiveen mukaisesti. Lääkkeet, joita ei voida jakaa pusseihin, jaetaan edelleen dosettiin. Hoitaja tarkastaa lääkepussirullien ensimmäisen päivän lääkkeet niiden tultua yksikköön.

Kuolemantapaukset

Palvelun tilaajana Eloisa on laatinut ohjeistukset kuolemantapauksiin asumispalveluyksiköissä. Yksikköön tulostetaan ohje hoitajien kansliaan. Kuolemantapauksissa hoitaja ottaa yhteyttä virka-aikana omaan lääkäriin ja päivystysaikana tilannekeskukseen, josta saa tarvittaessa lisäohjeita. Kuolemasta ilmoitetaan aina asiakkaan omaiselle, joka on merkitty ensisijaiseksi yhteyshenkilöksi potilastietojärjestelmään ja hänet on merkitty terveystietojen saajaksi.

Omaista ohjeistetaan todistusten saamisessa ja asiakkaan huoneen tyhjentämisen aikataulusta. Pääsääntöisesti yksikkö ottaa yhteyttä yhteen läheiseen. Kuoleman jälkeen henkilöstö ilmoittaa esimiehelle kuolinpäivän ja esimies päättää asiakassuhteen ja informoi eloisan asiakasohjausta vapautuneesta huoneesta.

Ohje kuolemantapauksiin hoitajalle:

- 1) Hoitaja ilmoittaa asukkaan kuolemasta viipymättä lääkärille
- 2) Hoitaja arvioi ja kirjaa kuoleman aikaan olosuhteet, sekä viimehetken tapahtumat
- 3) Hoitaja ilmoittaa kuolemasta vainajan omaiselle sovitun käytännön mukaisesti
- 4) Vainajan valmistelu siirtoa varten (vainajan laitto)
- 5) Vainajan kyydin tilaaminen (Kyyhkylässä oma kylmiö enintään kahdelle vainajalle samanaikaisesti)
- 6) Hautauslupa, kuolintodistus, sekä virkatodistus - lääkärin kirjalle kuoleman toteaminen, omalle lääkärille todistuksen tekeminen - Omaisen saa hautausluvan Omatorilta, Virkatodistus Digi- ja väestötietovirastolta (omaisen pyytää)
- 7) Hoitaja ilmoittaa esimiehelle kuolinpäivän, jotta maksut katkaistaan
- 8) Suruliputus vainajan kunniaksi, jollei muuta omaisten kanssa sovita

Monialainen yhteistyö

Sosiaalihuollon asiakas saattaa tarvita useita palveluja yhtäaikaaisesti ja iäkkäiden asiakkaiden siirtymät palvelusta toiseen pyritään mahdollistamaan sujuvasti.

Kyyhkylän palveluasumisen yksikössä henkilöstö koostuu moniammatillisesta tiimistä, jossa jokaisella on oma erityisalanansa ja tehtäväkuvansa, jolloin pystymme tarjoamaan asiakkaille laajan palvelukokonaisuuden. Mikäli tarve vaatii, olemme yhteydessä Eloisan muihin toimijoihin, kuten ikääntyvien palvelujen sosiaalityöntekijään, asiakasohjaukseen, erityissairaanhoitoon tai psykiatriseen sairaanhoitajaan.

Lisäksi Kyyhkylä tekee aktiivista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, joista osa tulee osallistumaan virkistystoimintaan.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Sosiaalihuollon omavalvonta koskee asiakasturvallisuuden osalta sosiaalihuollon lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Palo- ja pelastusturvallisuudesta sekä asumisterveyden turvallisuudesta vastaavat eri viranomaiset kunkin alan oman lainsäädännön perusteella. Asiakasturvallisuuden edistäminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä muiden turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Palo- ja pelastusviranomaiset asettavat omat velvoitteensa edellyttämällä mm. poistumisturvallisuussuunnitelman ja ilmoitusvelvollisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille. Asiakasturvallisuutta varmistaa omalta osaltaan myös holhoustoimilain mukainen ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeessa olevasta henkilöstä sekä vanhuspalvelulain mukainen velvollisuus ilmoittaa iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön huolehtimaan itsestään. Järjestöissä kehitetään valmiuksia myös iäkkäiden henkilöiden kaltoinkohtelun kohtaamiseen ja ehkäisemiseen.

Osana asiakasturvallisuuden varmistamista ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittavan toimintayksikön on tullut tehdä terveydensuojelulain nojalla annetun asetuksen (1280/1994) 4 §:n mukainen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle.

Raha- ja arvotavaravarat

Omaisista ja asiakkaita ohjeistetaan jättämään, jos mahdollista, arvokkaimmat esineensä ja suuret rahavaransa kotiin jaksojen ajaksi. Pitkäaikaisasiakkaille ei myöskään suositella ottamaan suuria käteisvaroja tai arvotavaroita asumispalveluille, sillä muistisairaat saattavat eksyä toisten huoneisiin tai kuljettaa tavaroita pois huoneestaan. Taksimatkoja varten suositellaan hankittavaksi taksikortti.

Asiakasturvallisuudesta vastaava

Asiakasturvallisuudesta vastaa vastuhenkilö. Työsuojelua konsultoidaan ja tehdään tiiviisti yhteistyötä.

Pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuusselvitys

Kyyhkylässä päivitetään säännöllisesti palo- ja pelastussuunnitelma, sekä tehdään yksikön sisäisiä turvallisuuskävelyitä ja tarkastuksia, sekä palopäällikön toimesta suoritettavia palotarkastuksia. Kyyhkylän kiinteistöhuolto tarkastaa säännöllisesti palohälyttimet ja muut tarvittavat. Palo- ja pelastusviranomaiset järjestävät säännöllisesti organisaatiossa alkusammutuskoulutuksia, joihin henkilöstö osallistuu. Kyyhkylän palveluasumisen yksikköön tullaan nimeämään turvallisuusvastaava, joka järjestää turvallisuuskävelyjä henkilöstölle sekä huolehtii sisäisten palotarkastusten toteutumisesta.

Mikäli palohälytys lähtee päälle, se menee automaattisesti tiedoksi palolaitokselle, joten tietoon pystytään reagoimaan välittömästi. Yksikössä on myös nimetty kokoontumispaikat ja pelastustiet on merkitty asianmukaisesti. Paloilmoitinjärjestelmä lisää hälyttämään hoitajien kanslian puhelimiin, joka nopeuttaa palohälytyksen reagointiaikaa.

Yksiköissä oikeat kynttilät, tulitikut, sekä sytyttimet on kielletty paloturvallisuuden vuoksi. Henkilökunta säilyttää mahdolliset sytyttimet ja luovuttaa ne asiakkaalle hänen poistuttuaan yksiköstä. Ratsumies 4:llä on tupakoiville asukkaille aidattu ulos tila tupakointia varten. Sytytin säilytetään henkilökunnan tiloissa. Myös asiakashuoneet, sekä yhteiset tilat ja käytävät tulee pitää avoimina palo- ja pelastusturvallisuuden tähden.

Henkilöstö

Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Kyyhkylän palveluasumisessa henkilöstö koostuu sairaanhoitajista, lähihoitajista, hoiva-avustajista ja yhteisöpedagogista. Valtakunnallinen mitoitusvaade on tällä hetkellä (vuonna 2023) 0,65 ympärivuorokautisessa asumisessa. Eloisa palvelun tilaajana seuraa mitoituksen täyttymistä. Mitoituksesta vähennetään aina välillinen hoitotyö, joten mitoitus koskee puhtaasti vain välitöntä, toteutunutta hoitotyötä. Eloisa on määrittänyt yhteisöllisen asumisen minimimitoitusvaateeksi 0,30.

Vakituisen henkilöstön lisäksi Kyyhkylässä tulee työskentelemään sijaisia vaihteleva määrä tarpeen mukaisesti. Lisäksi yksikössämme keikkailee hoitajia henkilöstövuokraus yrityksen kautta.

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Henkilöstön rekrytointia ohjaavat työlainsäädäntö ja työehtosopimukset, joissa määritellään sekä työntekijöiden että työnantajien oikeudet ja velvollisuudet. Rekrytointitilanteessa työnantajan tulee tarkistaa hakijaa koskevat rekisteritiedot sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä (julkiterhikki). Kyyhkylän avoimet työpaikat tulevat julkiseen hakuun.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Toimintayksikön hoito- ja hoivahenkilöstö perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen.

Uuden työntekijän tullessa Kyyhkylään, hänelle nimetään perehdyttäjä, jonka mukana hän tutustuu taloon ja tapoihin ensimmäiset vuorot. Perehdyttäjän lisäksi myös muu henkilökunta neuvoa ja ohjaa tarvittaessa. Henkilöstöhallinto hakee uudelle työntekijälle tunnukset työkoneelle, potilastietojärjestelmään, sekä muihin työssä tarvittaviin ohjelmiin. Työntekijä myös suorittaa ammattinimikkeen mukaan tietyn määrän koulutuksia.

Koulutukset toteutetaan verkossa. Tämä dokumentti tulee olemaan osa perehdytysmateriaalia.

Pakolliset koulutukset:

- LOVE, Skhole tai ProEdu suoritukset terveydenhuollon ammattilaisilta (5 v välein)
- Paloturvallisuuskoulutus (3 v välein)
- muut työnantajan määrittelemät koulutukset

Työnantajalla on täydennyskoulutusvelvollisuus ja Kyyhkylän henkilöstöhallinto laatii hoivapalveluiden henkilökunnan koulutussuunnitelman. Koulutussuunnitelmassa huomioidaan toiminnan painopisteet, työtehtäviin liittyvät erityistarpeet ja työntekijöiden vastualueet, sekä henkilöstön toiveet.

Opiskelijat

Opiskelijat hakeutuvat Kyyhkylään koulun järjestelmien kautta. Yksikössämme voi harjoittelun suorittaa esimerkiksi lähihoitajaopiskelija, sairaanhoitajaopiskelija ja sosionomiopiskelija. Opiskelijat suorittavat eri mittaisia harjoitteluja ja tekevät oppimistehtävien koulun ohjeiden mukaisesti. Kyyhkylässä jokaiselle opiskelijalle nimetään ohjaaja, joka tavanomaisesti edustaa samaa ammattiryhmää, mitä opiskelija opiskelee. Ohjaaja tekee opiskelijan harjoittelusta tarvittavat arvioinnit ja ottaa näytöt vastaan. Palveluasumisen johtaja tekee tunnukset potilastietojärjestelmään. Koneelle opiskelijat kirjautuvat yhteisillä tunnuksilla.

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) säädetään työntekijän velvollisuudesta (48–49 §) tehdä ilmoitus havaitsemastaan epäkohdasta tai epäkohdan uhasta, joka liittyy asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamiseen. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamisesta on laadittava toimintayksikölle ohjeet, jotka ovat osa omavalvontasuunnitelmaa. Laissa korostetaan, ettei ilmoituksen tehneeseen henkilöön saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

Ilmoituksen vastaanottaneen tulee käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi ja ellei niin tehdä, ilmoituksen tekijän on ilmoitettava asiasta aluehallintovirastolle. Yksikön omavalvonnassa on määritelty, miten riskienhallinnan prosessissa epäkohtiin liittyvät korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Jos epäkohta on sellainen, että se on korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, se otetaan välittömästi siellä työn alle. Jos epäkohta on sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle.

[Tähän tullaan liittämään linkki lomakkeelle](#)

Toimitilat

Kyyhkylän palveluasuminen sijaitsee noin seitsemän kilometrin päässä Mikkelin keskustasta. Kyyhkylään on helppo tulla autolla, myös julkisella kulkuneuvolla on mahdollisuus saapua Kyyhkylään. Kyyhkylän palveluasuminen on suunniteltu enintään 60:lle asiakkaalle. Talossamme on kolme eri asumisen yksikköä

Ratsumies 5. (Ikääntyneiden ympärivuorokautinen palveluasuminen)

Ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 c § mukaista asumispalvelua (ent. tehostettu palveluasuminen), joka järjestetään toimintayksiköissä, joissa henkilökunta on paikalla ympärivuorokautisesti.

Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asuminen ja palvelut turvataan asiakkaalle, joka tarvitsee runsaasti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa vuorokauden kaikkina aikoina. Palveluun sisältyvät ympärivuorokautiset hoito- ja huolenpitopalvelut, täysihoidoteriat sekä asiakkaan tarvitsemat muut tukipalvelut.

Ratsumies viidessä käytettävissä on 21 asiakashuonetta joista kahdeksan huonetta soveltuu myös kahden hengen huoneiksi tarvittaessa.

Ratsumies 4. (Ikääntyneiden yhteisöllisen asuminen)

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 b §:n mukaisia asumispalveluita järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua ja tukea päivittäisissä toiminnoissa. Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelua, joka järjestetään esteettömässä ja turvallisessa toimintayksikössä, jossa asiakkaalla tarpeitaan vastaava huoneisto. Tiloissa järjestetään sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa (SKE-toiminta).

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä tai tukeva palvelu (SKE-toiminta) on nostettu Sosiaalihuoltolain 19 §:ään osaksi tukipalveluita. Tukipalvelujen nostaminen omaksi pykäläkseen korostaa tukipalvelujen merkitystä usein ensimmäisinä toimintakykyä ja kotona asumista tukevinä palveluina. Sosiaali- ja terveysministeriö tunnustaa tukipalveluiden merkityksellisuuden erityisesti ikääntyneille ja muista syistä niitä tarvitseville henkilöille. Pykälän 3 momentissa säädetään tukipalvelujen saannin edellytyksistä. Ne ovat täsmälleen samat kuin lakiuudistuksen 19 a §:n 3 momentin mukaiset kotihoidon saannin edellytykset. Edellytykset vastaavat asiasisällöltään pääosin voimassa olevan lain kotipalvelua koskevan 19 §:n 2 momenttia, joka on määrittänyt myös tukipalvelujen saannin edellytykset. Samaisen lain 21 b §:ssä kuvataan yhteisöllinen asuminen tarkemmin, joka siis nimikkeeltään on korvannut palveluasumisen käsitteen. Uudella nimellä halutaan nimenomaan viestiä toiminnan sisällöstä.

Yhteisölliseen asumiseen kuuluu, että asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Tämä edellyttää, että asumisyksikössä on asukkaiden yhteiseen käyttöön soveltuvia tiloja. Sosiaalista kanssakäymistä edistävä

toiminta voi olla erilaista eri yksiköissä asiakkaiden tarpeiden ja mieltymysten mukaan, jotka Kyyhkylän palveluasumisessa kartoitetaan tulevilta asiakkailta. Sosiaali- ja terveysministeriö listaa, että toiminta voi sisältää esimerkiksi yhdessä ruokailua, laulu- ja runohetkiä, askartelua, liikuntatuokioita, tietovisoja ja ulkoilua. Yhteisöllisen asumisen sosiaalista kanssakäymistä edistävää ja tukevaa palvelua Kyyhkylän palveluasumisessa tuottaa yhteisöpedagogi (AMK) moniammatillisena yhteistyönä muun yksikön henkilökunnan kanssa, asiakaskeskeisesti. Talon ulkopuolisia esiintyjiä tilataan tarvittaessa ja kolmannen sektorin tarjonta ja oheisohjelmat kartoitetaan osana palvelun tuottamista.

Asiakkaat ovat ikäihmisiä, jotka täyttävät tilaajan Ikääntyneiden asumispalvelujen myöntämisperusteet:

1. Asiakkaan toimintakyky on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Lisäksi henkilön hoidon ja huolenpidon tarve on kohonnut toimintakyvyn alentumisen johdosta
2. Palvelua ei voida riittävällä tavalla järjestää muiden kotiin annettavien palveluiden tai perhehoidon avulla
3. Tarvittava yöaikainen palvelu järjestetään asiakkaan tarvitsemalla tavalla esimerkiksi turvateknologiaa hyödyntäen.

Asiakkaan palvelun tarve määritellään palveluntarpeen perusteella, jonka tilaajan asiakasohjaus tekee yhteistyössä asiakkaan, omaisen ja/tai edunvalvojan kanssa. Asumispalveluissa asuessaan asiakkaat ovat sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon asiakkaita. Pariskunnalla on oikeus asua yhdessä, mikäli näin toivovat. Asiakas voi lähtökohtaisesti asua toimintayksikössä elämänsä loppuun saakka. Yöaikaisiin hälytyksiin (21.00–7.00) vastaa tilaaja tai palveluntuottaja sopimuksen mukaisesti.

Ratsumies neljässä käytettävissä on 21 asiakashuonetta joista kahdeksan huonetta soveltuu myös kahden hengen huoneiksi tarvittaessa.

Ratsumies 2. (Lyhytaikainen hoito palveluasumisessa)

Ratsumies 2:lla ei ole Kyyhkylässä vielä asukkaita.

Tilapäistä asumista voidaan järjestää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 b (yhteisöllinen asuminen) ja lyhytaikaista hoitoa 21 c (ympäri vuorokautinen palveluasuminen) §:n mukaisissa yksiköissä. Lyhytaikaisen hoidon tai tilapäisen asumisen tavoitteena on tukea asiakkaan kotona asumista tai tukea omaishoitajaa omaisen/läheisen hoitotyössä. Tilapäistä asumista tai lyhytaikaista hoitoa järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat lyhytaikaista apua tai tukea itsenäiseen asumiseen. Tilapäinen tarkoittaa korkeintaan kolme (3) kuukautta kestävä ajankausa. Lyhytaikaisuus voi olla myös säännöllisesti toistuvaa. Palvelukuvauksessa käytetään jatkossa tilapäisestä asumisesta ja lyhytaikaisesta hoidosta termiä lyhytaikainen hoito palveluasumisessa.

Lyhytaikainen hoito sisältää asumisen, yhteisöllisen asumisen tai ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelut kokonaisvaltaisesti, tarvittavan hoidon, avustamisen ja toimintakyvyn tukemisen asumisyksikössä. Palveluntuottaja sitoutuu hoitamaan asiakasta niin pitkään kuin se on hoiva- ja hoitotyön (ei sairaalahoidon tarvetta) ja asumisen puitteiden mukaisesti mahdollista. Asiakkaan vaihtelevat oireet, esimerkiksi haasteellinen käyttäytyminen, jotka eivät vaadi sairaalahoitoa, eivät saa estää asiakkaan lyhytaikaishoidon jatkumista kyseisessä paikassa.

Ratsumies kahdessa käytettävissä on 9 asiakashuonetta, joista osa soveltuu myös kahden hengen huoneiksi tarvittaessa.

Yhteisölliset tilat Kyyhkylässä

Kyyhkylän palveluasumisessa yhteisölliseen käyttöön soveltuvia tiloja on Ratsumies 4:ssä kolme yhteisölohuonetta, yksi yhteiskeittiö, vierailuhuone, sauna, patio ja kuntosali; Ratsumies 5:ssä myös kolme yhteisölohuonetta, yksi yhteiskeittiö, vierailuhuone ja hiljaisia huoneita; Ratsumies 2:ssa on kaksi yhteisölohuonetta, yksi yhteiskeittiö, sauna, patio, vierailuhuone ja hiljaisia huoneita.

Muut palveluasumisen tilat

Muita tiloja Kyyhkylässä on henkilöstön taukokuone, hoitajien kansliat, lääkehuone, sekä henkilöstön sosiaalitilat. Sosiaalitiloista löytyy omansa naisille ja miehille. Molemmissa on mahdollisuus myös peseytyä. Kyyhkylässä on myös oma kylmiö vainajille.

Kaikissa asiakashuoneissa on oma wc-kylpyhuone ja varustukseen kuuluu aina sairaalatasoinen vuode ja yöpöytä. Lyhytaikaishuoneissa on samoin sähkösäätoinen vuode sekä yöpöytä. Kaikissa huoneissa myös lukollinen kaappi vaatesäilytystä varten.

Teknologiset ratkaisut

Henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehditaan erilaisilla kulunvalvontakameroilla sekä hälytys- ja kutsulaitteilla. Asiakkailta on rannekehälyttimet, jotka ovat aktivoitavissa antamaan hälytyksen hoitajalle, mikäli asiakas on ulko-ovella. Tämä siksi, jotta yksikään asiakas ei vahingossa lähde aukeavasta ulko-ovesta ulos ja eksy.

Kutsurannekkeella asiakas voi myös hälyttää apua hoitajilta. Ranneke antaa hälytyksen hoitajalla olevaan puhelimeen, johon tulee näkyviin asiakkaan nimi ja huoneen numero. Hälytysjärjestelmiä arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti palveluntarjoajan kanssa.

Tarpeen vaatiessa voimme tilata ja ottaa käyttöön monenlaista hyvinvointiteknologiaa. Saatavillamme on kameravalvonta asiakashuoneisiin (tarkasti arvioitu tilanne, viimeinen keino), hälytysmatto tai ovihälytin. Hyvinvointiteknologia on kehittyvä ala ja uusia innovaatioita kehitellään jatkuvasti.

Pääovilla on kameravalvonta, joka tallentaa kuvaa. Kyseessä on varotoimenpide, jolla pyritään varmistamaan sekä henkilöstön, että asiakkaiden turvallisuus. Tallenteen katsominen edellyttää aina erillistä päätöstä ja tästä vastaa vastuuhenkilö. Pääovella, sekä sivuovilla on turvallisuuden vuoksi myös koodilukitus avaimen lisäksi. Koodi on tiedossa vain Kyyhkylän henkilöstöllä ja sen luovuttaminen ulkopuolisille henkilöille on ehdottomasti kielletty.

Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeita koskeva ohjaus ja valvonta siirtyi Valviralta vuoden 2020 alussa Fimealle. Terveydenhuollon laitteiden käyttöön, huoltoon ja käytön ohjaukseen sosiaalihuollon yksiköissä merkittäviä turvallisuusriskejä, joiden ennaltaehkäiseminen on omavalvonnassa huomioon otettava asia.

Sosiaalihuollon yksiköissä käytetään paljon erilaisia terveydenhuollon laitteiksi ja tarvikkeiksi luokiteltuja välineitä ja hoitotarvikkeita, joihin liittyvistä käytännöistä säädetään terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (629/2010). Terveydenhuollon laitteella tarkoitetaan instrumenttia, laitteistoa, välinettä, ohjelmistoa, materiaalia tai muuta yksinään tai yhdistelmänä käytettävää laitetta tai tarviketta, jonka valmistaja on tarkoittanut muun muassa sairauden tai vamman diagnosointiin, ehkäisyyn, tarkkailuun, hoitoon, lievitykseen tai anatomian tai fysiologisen toiminnon tutkimukseen tai korvaamiseen. Hoitoon käytettäviä laitteita ovat mm. pyörätuolit, rollaattorit, sairaalasängyt, nostolaitteet, verensokeri-, kuume- ja verenpainemittarit, kuulolaitteet, haavasadokset ym. vastaavat.

Terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden aiheuttamista vaaratilanteista tehdään aina ilmoitus Fimean ohjeen mukaisesti. Linkki sähköiseen ilmoitukseen: <http://tlt.fimea.fi/tltvaara/index.html>

Yksikön lähiesimies yhdessä kuntoutuksen fysioterapeutin kanssa opastaa ja ohjaa henkilöstöä terveydenhuollon laitteiden käytössä. Tarvittaessa henkilöstö ottaa yhteyttä apuvälinelainaamoon, josta suurin osa apuvälineistä tulee. Myös talolla on joitakin omia laitteita, kuten nosturi ja seisomanojanostin, sekä asiakkaiden pesemiseen tarvittavat välineet. Fysioterapeuttia konsultoidaan apuvälineiden tarpeesta ja hän voi tarvittaessa tilata asiakkaan käyttöön oman apuvälineen.

Terveydenhuollon ammattimaista käyttäjää koskevat velvoitteet on määritelty laissa (24–26 §).

Terveystietojen hallintalaitteita ja niiden toimintaa valvoo koko henkilöstö. Hoitohenkilökunta ilmoittaa esimiehelle laitteen toimimattomuudesta tai turvallisuusriskistä. Esimies vastaa terveystietojen hallintalaitteistosta.

Kyyhkylän palveluasumisen vastuuhenkilönä toimii Virpi Veijalainen, yhteystiedot suunnitelman lopussa.

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Sosiaalihuollossa asiakas- ja potilastiedot ovat arkaluonteisia, salassa pidettäviä henkilötietoja. Terveystietojen tiedot kuuluvat erityisiin henkilötietoryhmiin ja [niiden käsittely on mahdollista vain tietyin edellytyksin](#). Hyvältä tietojen käsittelyltä edellytetään, että se on suunniteltua koko käsittelyn ajalta asiakastyön kirjaamisesta alkaen arkistointiin ja tietojen hävittämiseen saakka. Käytännössä sosiaalihuollon toiminnassa asiakasta koskevien henkilötietojen käsittelyssä muodostuu lainsäädännössä tarkoitettu henkilörekisteri. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan [EU:n yleistä tietosuojasetusta \(EU\) 2016/679](#). Tämän lisäksi on käytössä [kansallinen tietosuojalaki \(1050/2018\)](#), joka täydentää ja täsmentää tietosuoja asetusta. Henkilötietojen käsittelyyn vaikuttaa myös toimialakohtainen lainsäädäntö.

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan sitä tahoa, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan esimerkiksi yksikköä/palvelua, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Rekisterinpitäjän tulee ohjeistaa mm. alaisuudessaan toimivat henkilöt, joilla on pääsy tietoihin (tietosuoja-asetus 29 artikla).

Tietosuoja-asetuksessa säädetään myös henkilötietojen käsittelyn keskeisistä periaatteista. Rekisterinpitäjän tulee ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista valvontaviranomaiselle ja rekisteröidyille. Rekisteröidyn oikeuksista säädetään asetuksen 3 luvussa, joka sisältää myös rekisteröidyn informointia koskevat säännöt.

Terveystietojen ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut [sosiaali- ja terveystietojen yksiköille viranomaismääräyksen \(2/2015\) sosiaali- ja terveystietojen asiakastietojen sähköisestä käsittelystä](#) annetun lain 19h §:ssä säädetystä tietojärjestelmien käytölle asetettujen vaatimusten omavalvonnasta. Tietojärjestelmien omavalvontasuunnitelma on erillinen asiakirja, jota ei ole säädetty julkisesti nähtävänä pidettäväksi, mutta on osa yksikön omavalvonnan kokonaisuutta.

Asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun sosiaalihuollon viranomainen on saanut tiedon henkilön mahdollisesta sosiaalihuollon tarpeesta tai kun yksityinen palveluntuottaja alkaa toteuttaa sosiaalipalvelua sopimuksen perusteella. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) 4 §:ssä.

Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen on jokaisen ammattihenkilön vastuulla ja edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä. Jatkossa kirjaamista ohjataan yhä vahvemmin asiakirjarakenteiden avulla, joista THL tulee vuoden 2020 aikana antamaan asiaa koskevan määräyksen. Lain 3 luvussa säädetään asiakasasiakirjoihin kirjattavista perustiedoista.

Asiakas- ja potilastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on koko hoitohenkilöstön vastuulla. Ammatilaisen tulee arvioida, mikä on oleellista ja mitä työstä ja asiakkaan voinnista tulee kirjata. Kirjaaminen edellyttää harkintaa ja kykyä nähdä asiakkaan tilanne laajasti ja moniammatillisesti, sekä ymmärrystä siitä, mitkä asiat ovat kussakin tapauksessa olennaisia ja riittäviä. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty sosiaalihuollon asiakirjoista (254/2015) 4 §.

Asiakirjojen käsittelyllä tarkoitetaan laajasti asiakkaan tietojen käsittelyä, kuten keräämistä, luovuttamista, muuttamista, poistamista, säilyttämistä ja hävittämistä. Kerättävien asiakastietojen tulee olla asiakkaan hoivan ja huolenpidon kannalta oleellisia. Asiakkaan voinnista tehdään potilastietojärjestelmä Hilkkään tarvittavat merkinnät jokaisessa työvuorossa. Kirjaukset ja kerättävä tieto on tarpeellista arvioitaessa asiakkaan voimavaroja ja hoidon tarvetta. Kirjaamalla jokaisessa vuorossa oleelliset asiat, saadaan jatkumo, jonka perusteella asiakkaan vointia ja sen muutoksia voidaan arvioida pitkälläkin aikavälillä. Asiakirjat ovat salaisia ja henkilöstöä koskee vaitiolovelvoite. Asiakastietoja saa luovuttaa vain henkilön omalla suostumuksella. Mikäli asiakas ei kykene itse enää antamaan suostumustaan, voi sen antaa asiakkaan omainen tai asioidenhoitaja. Kirjaukset saadaan luovuttaa vain Eloisan luvalla.

Kyyhkylän palveluasumisessa, työntekijä allekirjoittaa työsopimuksen yhteydessä salassapitovelvoitelomakkeen. Tunnukset työkoneelle, sekä potilastietojärjestelmiin tulevat esimiehen tai tarvittaessa tukipyynnön kautta. Uudelle työntekijälle, sekä opiskelijalle perehdytetään Hilikka- järjestelmän käyttöä. Henkilöstö myös suorittaa sovitun käytännön mukaiset verkkokoulutukset liittyen tietosuojaan. Palvelun tilaajana Eloisalla on yhteinen henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste. Eloisan tietosuojavastaava tarvittaessa informoi ja ohjaa tietojen käsittelyssä. Tietosuojavastaava

p. (015) 411 4100 tietosuojavastaava@etelasavonha.fi

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Porrassalmenkatu 35-37, 50100 Mikkeli

Asiakkaalla on aina oikeus tarkistaa, mitä hänestä on kirjattu ja kerran vuodessa lääkärin luvalla asiakas voi tilata häntä koskevat kirjaukset nähtäväkseen. Lomake asiakastietojen katsomiseen: <http://etelasavonha.fi/asiakkaan-opas/lomakkeet-ja-hakemukset/>

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Pyrimme kohdistamaan oikeanlaiset palvelut oikein, oikeille ihmisille ja oikea-aikaisesti. Tavoitteemme on tunnistaa asiakkaidemme palveluiden tarve ja arvioida juuri hänelle sopivaa hoitomuotoa. Pyrimme jatkuvasti kehittämään yhteistyötä Eloisan palveluohjauksen kanssa.

Toimintamme on vasta aloittamassa mutta tiedostamme henkilökunnan merkityksen tärkeimpänä resurssina, josta halutaan pitää kiinni. Tuemme työntekijöitä kouluttautumaan ja työ joustaa mahdollisimman paljon työntekijöiden tarpeiden mukaan. Hyvinvoiva ja työssään viihtyvä työntekijä on hyvä ja jaksava hoitaja asiakkaillemme.

Olemme täällä asiakkaitamme varten.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omavalvontasuunnitelmaa seurataan ja päivitetään yhteistyössä henkilöstön ja vastuuhenkilön toimesta.

Mikkelissä 9.10.2024

VirpiVeijalainen

044 4185804

virpi.veijalainen@kyyhkyla.fi